

Artificial Intelligence en het recht

| Roeland de Bruin

Aansprakelijkheid, privacy en IE?

De logische vraag is vervolgens wie verantwoordelijk en aansprakelijk is voor een eventuele verkeerde uitkomst, als de basis voor beslissingen die voorheen van 'menselijke' komaf was, wordt uitbesteed aan kunstmatige intelligentie. Zeker bij meer complexe zelflerende systemen kan het ingewikkeld of zelfs onmogelijk zijn om een verantwoordelijke menselijke entiteit aan te wijzen. Vaak is overigens de producent niet aansprakelijk op basis van de huidige regels. Een andere vraag is hoe het recht op privacy van burgers kan worden geborgd. Grootschalige verwerking van data is namelijk noodzakelijk voor het goed kunnen voeden van AI-algoritmes. Relevant is ook de vraag of AI-resultaten ook IE-rechtelijk beschermd kunnen zijn (*dat kan vaker niet dan wel op dit moment*).

Met deze vragen ben ik dagelijks bezig – en dat is een voorrecht. Gelukkig blijkt er ook vanuit juridisch oogpunt vaak meer mogelijk dan je aanvankelijk zou denken!

Artificial Intelligence is dé technologie van de toekomst. Dat doen tenminste de alomtegenwoordige nieuwskoppen vermoeden. Los van de vraag wat de term Artificial Intelligence (AI) precies behelst, lijkt inderdaad veel technologie te kunnen profiteren van toenemende rekenkracht, *machine learning* en 'slimme' algoritmes. Zelfrijdende auto's kunnen bijvoorbeeld niet zonder. Autonome(re) auto's leren van hun ervaringen. Zo kunnen steeds veranderende verkeersomstandigheden ook in de toekomst goed worden ingeschat. Ook logistieke processen kunnen baat hebben bij AI. Zo berekent AI bijvoorbeeld wat de meest efficiënte routing is van pakketjes binnen en buiten distributiecentra. Daarnaast worden er in de zorg AI-algoritmes ontwikkeld die pathologen kunnen helpen vaststellen of bepaald weefsel al dan niet goedaardig is. In Japan worden er robots ingezet om patiënten in en uit bed te tillen. AI is zelfs ingezet in de strijd tegen het coronavirus: longfoto's worden automatisch gescand om in kaart te brengen of een patiënt een verhoogd risico heeft op longontsteking. Ook kan AI helpen om uitbraakpatronen te voorspellen, én om te onderzoeken welke vaccins mogelijk werken. Kortom, AI heeft vele potentiële toepassingsmogelijkheden. Sommige daarvan kunnen met recht veelbelovend worden genoemd.

Juridische vragen

De vele –potentiële– verschijningsvormen zijn ook vanuit juridisch oogpunt interessant. Natuurlijk zijn er de 'gewone' juridische kwesties die er bij het ontwikkelen en toepassen van nieuwe technologie horen. Waar kunnen Intellectuele Eigendomsrechten (IE) op de ontwikkelde software en hardware het beste worden belegd en hoe regel je dat? Hoe borg je de continuïteit van de bedrijfsvoering als je afhankelijk bent van een technologie-leverancier? Hoe contracteer je succesvolle technologieontwikkeling? Nóg leuker zijn de AI-specifieke vragen. Die houden verband met een aantal unieke AI-eigenschappen.

Autonomie

Wat vanuit juridisch perspectief AI anders maakt dan 'gewone' technologie, is het feit dat AI in meer of mindere mate autonoom is. Autonomie hangt samen met besliscapaciteit van een AI-systeem. Hoe minder menselijke input er nodig is om tot een bepaalde beslissing te komen (zoals het beoordelen van een doorsnede van cellen op tumoren, het beantwoorden van de vraag hoe een obstakel op de weg vermeden kan worden, of het voorspellen van de meest waarschijnlijke route van een corona-uitbraak), des te groter de mate van autonomie.